

Curs acadèmic	Cicle	Quadrimestre
2007/2008	2	2

Grup/s	Professor	Despatx	telèfon	e-mail i pàgina WEB
01 i 51	Pau Olivella	B3-1108	581 23 69	pau.olivella@uab.es http://pareto.uab.es/polivella

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

Aprofundir en el coneixement i comprensió de les diferents estructures de mercat que sorgeixen a conseqüència dels diferents tipus de comportament estratègic dels agents que hi operen.

INFORMACIÓ GENERAL

a) *Crèdits:* Teoria: 4,5; Pràctiques: 2,25

b) *Recomanacions:* Els alumnes que no hagin cursat prèviament l'assignatura de Teoria de les Decisions i dels Jocs han de repassar algunes nocions bàsiques de teoria dels jocs. És suficient el contingut de les pàgines 637 a 651 del llibre de Jean Tirole (veure Bibliografia més avall).

TEMARI DETALLAT DELS CONTINGUTS

En cada capítol del temari es detallen les seccions corresponents de cada un dels llibres que apareixen més avall en la secció de Bibliografia. Les cites amb un asterisc (*) són les que s'usaran a classe.

I. INTRODUCCIÓ

Delimitació del tema. Exemples de problemes d'organització industrial.

- *Cabral, pàgines 1-5.
- Tirole, pàgines 15-33.

II. COMPETÈNCIA PERFECTA vs. MONOPOLI*II.1 Competència perfecta (Repàs de Microeconomia II)*

Condicions favorables a la competència perfecta. Anàlisi a curt termini. Anàlisi a llarg termini.

- *Varian I, capítol 22

II.2 Monopoli no discriminador

Monopolista uniproducte. Pèrdua general de benestar. Condicions de segon ordre. Monopolista multi-producte: el cas general; demandes dependents i costos independents ("good will effect"), demandes independents i costos dependents ("learning by doing").

- *Tirole, subcapítol 1.1
- MG, subcapítols 7.2, 7.3 i 7.4
- Varian I, capítol 23
- Varian II, subcapítols 2.1-2.4

II.3 Monopoli discriminador

Tipologia. Autoselecció i discriminació de segon grau. Discriminació de 3r grau: el cas continu. Tarifes en dos parts: La derivació d'una demanda lineal a partir d'unes

preferències. Tarifes en dos parts amb discriminació perfecte i amb discriminació de segon grau. Comparacions amb el cas de preus uniformes.

- *Tirole, capítol 3
- Cabral, capítol 7
- MG, capítol 8
- Varian I, capítol 23

III. EL PODER DE MERCAT

Concepte. Conseqüències. Arguments a favor i en contra de la concentració: Monopoli natural i eficiència dinàmica. Mesures de concentració.

- *Cabral, capítols 1 i 2
- MG, capítol 2

IV. OLIGOPOLI AMB PRODUCTE HOMOGENI

IV. 1 Competència en quantitats

IV.1.1 Cournot

El cas asimètric. El cas simètric amb n empreses.

- *Tirole, subcapítol 5.4
- Cabral, subcapítol 3.2
- MG, capítol 3
- Varian I, capítol 26
- Varian II, subcapítols 2.6 i 2.7

IV.1.2 Stackelberg

L'equilibri perfecte en subjocs en el model de Stackelberg. Exemples d'equilibris amb amenaces increïbles.

- *Cabral, subcapítol 3.5
- MG, subcapítol 3.8.1
- Varian I, capítol 26

IV.1.3 Estructura del mercat i col·lusió

L'existència d'acords individualment racionals, eficients i equitatius, amb i sense transferències

- *Cabral, subcapítol 4.3
- MG, subcapítol 5.2

IV.2 Competència en preus

IV.2.1 La Paradoxa de Bertrand

El cas simètric. Supòsits necessaris per la paradoxa de Bertrand. El cas asimètric.

- *Tirole, subcapítols 5.1 - 5.2
- MG, subcapítol 3.3
- Varian I, capítol 26
- Cabral, subcapítols 3.3 i 3.4

IV.2.2 El joc de Bertrand repetit i la col·lusió tàcita

Horitzó finit. Horitzó infinit i l'estratègia "gatell". Eliminació ad-hoc d'equilibris. El cas amb n empreses.

- *Tirole, subcapítol 6.3

- Cabral, subcapítol 3.6
- MG, subcapítol 3.11.2

V. DIFERENCIACIÓ DE PRODUCTE

V.1 Diferenciació Horitzontal.

Exemples. La ciutat lineal. Preus fixos. El model de Hotelling amb preus variables.

- *Tirole, subcapítol 7.1
- Cabral, subcapítol 8.4.2
- MG, subcapítol 4.6.2

V.2 Costos de cerca i costos de substitució.

- *Cabral, subcapítols 8.1 i 8.3

VI. RESTRICCIONS DE CAPACITAT

Regles de racionament eficient i aleatòria. Demanda residual. Eliminació de la paradoxa de Bertrand. El joc d'elecció de capacitats. Equivalència amb Cournot.

- *Tirole, subcapítol 5.3
- Cabral, subcapítol 3.4
- MG, subcapítol 3.5

VII. FUSIONS I ADQUISICIONS

Fusions horitzontals. Integració vertical. La hipòtesi de la maximització dels beneficis.

- *Cabral, capítol 6
- MG, subcapítol 5.3

BIBLIOGRAFIA

1. Llibres

Els llibres fonamentals per a seguir el curs són:

- Luís Cabral, *Economia Industrial*, McGraw Hill, 1997.
- Jean Tirole, *La Teoria de la Organización Industrial*, Ed. Ariel, 1990.

També resulten útils per a seguir el curs:

- Xavier Martínez-Giralt (MG), *Organització Industrial: Comportament Estratègic i Competència*, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2006.
- Hal R. Varian (Varian I), *Microeconomía Intermedia: Un Enfoque Moderno*, ed. Antoni Bosch, qualsevol edició.
- Hal R. Varian (Varian II), *Análisis Microeconómico*, 2a. edició ampliada, Ed. Antoni Bosch, 1986. (Encara que hi han edicions posteriors, les referències del temari són a aquesta edició de 1986.)

Si es vol aprofundir en algun dels temes tractats (de forma totalment opcional), es recomana el llibre

- L. Cabral, *Readings in Industrial Organisation*, Blackwell 2000.

2. Llistes de problemes

Disponibles a fotocòpies i a la meua pàgina web. Es resoldran a classe de pràctiques i durant les sessions de docència tutoritzada.

3. Recull de notícies rellevants aparegudes als diaris

Disponibles a la meua pàgina web. S'usaran per motivar diferents parts del curs.

DOCÈNCIA TUTORITZADA i NORMES D'AVALUACIÓ

La **docència tutoritzada** (DT) es realitzarà per setmanes i correspondrà a un total de 3 setmanes. Es repartiran dins del semestre segons un calendari que es lliurarà a començament de curs. En cada setmana de DT i durant les dues classes de teoria, els alumnes resoldran aquells problemes de la *Llista de Problemes* que s'hagin anunciat prèviament, i podran fer consultes al professor de teoria. La resolució d'aquests problemes es lliurarà al professor al final del segon dia de la DT i serà avaluada amb un 10, un 6 ó un 3, segons sigui molt satisfactòria, satisfactòria o insuficient, respectivament. Si la resolució no es lliurada, es comptarà com zero. La nota total dels tres reculls d'exercicis resolts serà la mitjana dels tres reculls. A la classe de pràctiques (divendres) de cada una de les setmanes de DT el professor de pràctiques resoldrà els exercicis que s'hagin realitzat durant la setmana.

Els alumnes que ho vulguin podran realitzar una **presentació a classe** a final de curs, escollint un tema de la llista que es lliurarà en el seu moment i segons el calendari que es lliurarà a principi de curs. La presentació a classe es puntuarà sobre 10.

A final de semestre i segons el calendari de la Facultat, es realitzarà un **examen final**.

La **nota final** de l'assignatura es basa en els següents principis:

- 1) L'examen final és obligatori.
- 2) La DT i la presentació a final de curs són opcionals.
- 3) La participació en la DT i la presentació a final de curs no poden perjudicar a l'alumne.

La nota final es computarà de la següent manera. Sigui F la nota de l'examen final, $Pres$ la nota de la presentació, i DT la nota dels problemes resolts a DT. Llavors la nota final de l'assignatura serà:

$$\text{Max} \{ \begin{array}{l} 0.6 F + 0.2 Pres + 0.2 DT, \\ 0.8 F + 0.2 DT, \\ 0.8 F + 0.2 Pres, \\ 1.0 F \end{array} \}$$

HORARIS

PROFESSOR	HORARIS CLASSE	HORARI TUTORIES
Pau Olivella - Grup 01	Dilluns, de 13:20 a 14:35 Dijous, de 10:30 a 11:45 Divendres, de 10:30 a 11:45 (Pràctiques)	Dilluns d'11:45 a 13:15
Pau Olivella - Grup 51	Dilluns, Dimecres i Divendres (pràctiques), de 17:55 a 19:10	Dimecres de 16:20 a 17:50